

תוכן העניינים

נושא- פישוט ביטויים אלגבריים

2 ..... כינוס איברים דומים

3-4 ..... כפל ביטויים אלגבריים

5-6 ..... חוק הפילוג בביטויים אלגבריים

7-9 ..... כינוס איברים דומים בביטויים אלגבריים בעלי מכנה מספרי

10-12 ..... חוק הפילוג המורחב

החוברת מתאימה לכיתות- ז', ח', ט'

נושא: כינוס איברים דומים

תרגיל 1: כנסו איברים דומים

1. $5x+8x=$

2. $3y+8y+4y$

3. $4a - 6a+9a=$

4. $-3m+8m-m=$

5. $x- 2x-x+5x=$

6. $5xy -xy +2xy - 7xy=$

7. $x^2 - 5x^2- 3x^2+7x^2=$

8. $2a^2b+ a^2b-9a^2b=$

9. $2 - 4y +9 +8y=$

10. $6-a+9=$

11. $5x-12-6x=$

12. $x- 7 - 9 +9x=$

13. $4x-5y+6x-y=$

14. $2a - 6b- a +b$

פתרונות :

- 1) $13x$ 2) $15y$ 3) $7a$ 4) $4m$ 5) $3x$ 6) $-1x-1y$ 7) 0 8) $-6a^2b$ 9) $11+6y$ 10) $15-a$ 11) $-x-12$
12) $10x-16$ 13) $10x-6y$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים

תרגיל 2: א. כנסו איברים דומים

- 1) $x - 6 - 8 - 3x =$
- 2) $2a - 2b - c + 3c - a =$
- 3) $x - x^2 + 3x^2 - x + 4x =$
- 4) $-a^3 - a^2 + 4a^3 - 6a^2 =$
- 5) $x^2 - x + 6x - 7x^2 - x =$
- 6) $xy - x - y + 3xy - 6x + 8y + 2xy =$
- 7) $ab^2 + 6ab^2 - 4b^2a + 6ab - ba =$
- 8) $x^2y - 7xy^2 - 8x^2y + 9xy^2 =$
- 9) $xy - 6xy^2 + 7xy^2 + 7y^2x - x^2y + 5x^2y =$

ב. בצעו את הכפל בביטויים האלגבריים הבאים:

- 1) $2 \cdot 5y =$
- 2) $-x \cdot 8 \cdot 7 =$
- 3) $6 \cdot 8xy =$
- 4) $-8 \cdot (-4y^2) =$
- 5) $3x \cdot 5y + 9 =$
- 6) $-ab \cdot 8 \cdot (-5) - 7 =$

פתרונות:

- 1) $-2x - 14$ 2) $a - 2b + 2c$ 3) $4x + 2x^2$ 4) $3a^3 - 7a^2$ 5) $-6x^2 + 4x$ 6) $6xy - 7x + 7y$ 7) $3ab^2 + 5ab$
 8) $-7x^2y + 2xy$ 9) $xy + 8xy^2 + 4x^2y$
- 1) $10y$ 2) $-56xy$ 3) $48xy$ 4) $32y^2$ 5) $15xy + 9$ 6) $40ab - 7$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים

תרגיל 3: א. פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים (בצעו את הכפל וכנסו איברים דומים).

1) $2 \cdot 3x + 5x =$

2) $-5x \cdot 3 - 8 \cdot (-5x) =$

3) $-3x^2 - 5x \cdot (5x) =$

4) $4x^2 + 6 \cdot 7x^2 - 8x =$

5) $7a \cdot (-6) - b - 3b =$

ב. רשמו בריבוע את פעולות החשבון החסרות כך שיתקבל שוויון:

1) $2 \square 4a \square 1 = 4a + 3$

2) $4X \square 5 \square 2X = 6X + 5$

3) $5Y \square 3 \square 7Y = 12Y - 3$

4) $2 \square 4a \square 5 = -4a - 3$

ג. פתחו את הסוגריים בעזרת חוק הפילוג וכנסו איברים דומים אם אפשר:

1) $2(x - 6) =$

2) $-8(a + 7) =$

3) $(y - 4)(-6) =$

4) $(6x - 7y + 8)7 =$

5) $4(4x - 7) + 8 =$

6) $-5x - 7(x - 9) =$

פתרונות:

1) $11x$ 2) $25x$ 3) $-28x^2$ 4) $46x^2 - 8x$ 5) $-42a - 4b$

1) $+, +$ 2) $+, +$ 3) $-, +$ 4) $-, -$

1) $2x - 12$ 2) $-8a - 56$ 3) $-6y + 24$ 4) $42x - 49 + 56$ 5) $16x - 20$ 6) $-12x + 63$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים חוק הפילוג

תרגיל 4: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים (בצעו את הכפל וכנסו איברים דומים).

1) $x + 8(x - 6) + 9 =$

2) $-6 + 9(b + 3) =$

3) $2(c - 7) - 6(c + 7) =$

4) $6(x - x^2) - 8(7x^2 - 6x) =$

5) $-(n + 6m) - 2(-m + n) =$

6) $-x + 4(x - 8) + 6 =$

7) $-5a + (3 - 6a) - 2 =$

8) $8 - (5x - 7)(-2) =$

9) $-5x - (-6 - x)(-2) =$

10) $2(5x - 6y - 7) - (y + 6x) =$

11) $3\left(\frac{x}{3} - 1\right) - 4\left(\frac{x}{4} + 5\right) =$

12) $16\left(\frac{3x}{8} - \frac{x}{4} + 1\right) + 21\left(\frac{x}{7} + \frac{2x}{3} - 1\right) =$

13) $-2[6 + 4(3x - 3)] =$

פתרונות:

- 1) $9x - 39$ 2) $9b + 21$ 3) $-4c - 56$ 4) $54x - 62x^2$ 5) $-3n - 4m$ 6) $3x - 26$ 7) $-11a + 1$ 8) $4 + 10x$
9) $-7x - 12$ 10) $4x - 13y - 14$ 11) -23 12) $23x - 5$ 13) $12 - 24x$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים חוק הפילוג

תרגיל 5: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים (בצעו את הכפל, היעזרו בחוק הפילוג וכנסו איברים דומים).

1) $x \cdot 3x =$

2) $-2x \cdot 3x =$

3) $a(2a - 7) =$

4) $-x(2x - 6) - 7x =$

5) $-(x - 3x)x - 3x^2 =$

6) $4x(x - 2) - (x^2 - 7x) =$

7) $-5x(x - 4) - 7x(-x - 5) =$

8) $6(c - c^2) - 8(c^2 - c) =$

9) $3(x^2 - x) - (2x + 3x^2) =$

10) $6(n - n^2) - 5(n^2 - n) =$

11) $5x(x - x^2) - x(x^2 - x) =$

12) $-7(-a - 9x)a - a(8x - a) =$

13) $5[2 - 4(3x - 4) + 5x] =$

14) $-2[a - 5(3a + 7)] - 3a =$

פתרונות:

- 1) $3x^2$ 2) $-6x^2$ 3) $2a^2 - 7a$ 4) $-2x^2 - x$ 5) $-4x^2 + 3x$ 6) $3x^2 - x$ 7) $2x^2 + 55x$ 8) $14c - 14c^2$ 9) $8a^2 + 64ax$
 10) $-5x$ 11) $11n - 11n^2$ 12) $6x^2 - 6x^3$ 13) $90 - 35x$ 14) $25a + 70$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים בעלי מכנה מספרי

תרגיל 6: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, צמצמו אם אפשר.

1) $\frac{x}{3} + \frac{x}{2} =$	2) $\frac{y}{3} - \frac{y}{4} =$	3) $\frac{3n}{5} - \frac{2n}{3} =$
4) $-\frac{3x}{6} - \frac{2x}{3} =$	5) $\frac{13a}{12} - \frac{5a}{4} =$	6) $2\frac{a}{3} + 4\frac{a}{2} =$
7) $\frac{a}{8} - \frac{3a}{4} + \frac{a}{2} =$	8) $\frac{-2m}{6} - \frac{3m}{4} + \frac{5m}{3} =$	9) $2y - \frac{4y}{9} + \frac{5y}{3} =$
10) $\frac{3}{10}z - \frac{1}{5}z + 4 =$	11) $4\left(\frac{2b}{4} + \frac{b}{6}\right) - 7\left(\frac{-b}{4} + 6\right) =$	12) $3\left(-2 - \frac{5c}{8}\right) - 2\left(8 + \frac{2c}{4}\right) =$

פתרונות:

- 1) $\frac{5x}{6}$ 2) $\frac{y}{12}$ 3) $\frac{-n}{15}$ 4) $-1\frac{x}{6}$ 5) $\frac{-a}{6}$ 6) $6\frac{5a}{6}$ 7) $\frac{-a}{8}$ 8) $\frac{7m}{12}$ 9) $\frac{29y}{9}$
 10) $\frac{z}{2} + 4$ 11) $\frac{53b}{6} - 42$ 12) $-26 - \frac{23c}{8}$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים בעלי מכנה מספרי

תרגיל 7: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, צמצמו אם אפשר.

<p>1) $\frac{2a-3}{5} + \frac{4a+7}{2} =$</p>	<p>2) $\frac{4x+4}{12} - \frac{2x-1}{6} =$</p>	<p>3) $\frac{3x-2}{8} - x - 9 =$</p>
<p>4) $\frac{6x-3}{7} - 2(4x-5) =$</p>	<p>5) $\frac{1}{2}(2x-7) - \frac{1}{3}(4x-6) =$</p>	<p>6) $\frac{2(3x-5)}{7} - \frac{3(2x+4)}{2} =$</p>
<p>7) $\frac{2(x-5)}{3} - \frac{3(2x-5)}{2} =$</p>	<p>8) $\frac{b-6}{7} - \frac{3b-5}{2} + \frac{2b+3}{14} =$</p>	<p>9) $\frac{2x-3y}{5} - \frac{3y-2}{2} + \frac{x-y}{10} =$</p>

פתרונות:

1) $\frac{24a-29}{10}$ 2) $\frac{1}{2}$ 3) $\frac{-5x-74}{8}$ 4) $\frac{-50x+57}{7}$ 5) $\frac{-2x-9}{6}$ 6) $\frac{-15x-52}{7}$ 7) $\frac{-14x+25}{6}$ 8) $\frac{17b-26}{14}$ 9) $\frac{x-4y+2}{2}$

נושא: פישוט ביטויים אלגבריים בעלי מכנה מספרי

תרגיל 8: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, צמצמו אם אפשר.

<p>1) $\frac{3}{x} + \frac{5}{x} =$</p>	<p>2) $\frac{2}{3x} - \frac{5}{x} =$</p>	<p>3) $\frac{4}{6x} - \frac{5}{4x} =$</p>
<p>4) $\frac{1}{a} - \frac{2}{3a} + \frac{6}{4a} =$</p>	<p>5) $\frac{7}{8x} - \frac{4}{8x} + \frac{3}{3x} =$</p>	<p>6) $\frac{-2}{3x} - \frac{5}{4x} + \frac{2}{2x} =$</p>
<p>7) $-\frac{3}{15x} - \frac{5}{5x} + \frac{2}{10x} =$</p>	<p>8) $2\left(\frac{1}{2x} - 1\right) - 5\left(\frac{1}{x} + 5\right) =$</p>	<p>9) $3\left(\frac{1}{x} - \frac{2}{3x}\right) - 6\left(2 + \frac{3}{2x}\right) =$</p>

פתרונות:

1) $\frac{8}{x}$ 2) $\frac{-14}{3x}$ 3) $\frac{-7}{12x}$ 4) $\frac{11}{6a}$ 5) $\frac{33}{12x}$ 6) $\frac{-11}{12x}$ 7) $\frac{16}{15x}$ 8) $\frac{-4}{x} - 27$ 9) $\frac{-10}{x} - 12$

נושא: כפל דו איבר בדו איבר – חוק הפילוג המורחב

תרגיל 9: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, היעזרו בחוק הפילוג המורחב, כנסו איברים אם אפשר.

1) $(a+2)(a+1)=$	2) $(x-4)(x+6)=$	3) $(6-y)(2-y)=$
4) $(2x-4)(4x-1)=$	5) $(2n-1)(-6-3n)=$	6) $(a+4b)(a+2b)=$
7) $(a-3b)(3a-b)=$	8) $(a^2-1)(2a^2+2)=$	9) $(2ab-1)(3ba+3)=$
10) $-(2x-3)(3x-5)=$	11) $x(2x-2)(3-4x)=$	12) $2(3x-2y)(2x+3y)=$
13) $-4x(3x-2)(4x-1)=$	*14) $(x^2y-2xy^2)(4y-5x)=$	*15) $(3x^2y-2y^2)(-xy^2-5xy)=$

פתרונות:

1) a^2+3a+2 2) $x^2+2x-24$ 3) $12-8y+y^2$ 4) $8x^2-18x+4$ 5) $-6n^2-9n+6$ 6) $a^2-6ab+8b^2$ 7) $3a^2-10ab+3b^2$
 8) $2a^4+2$ 9) $6n^2m^2+3mn-3$ 10) $-6x^2+19x-15$ 11) $14x^2+8x^3-6x$ 12) $12x^2+10xy-12y^2$ 13) $-48x^3+44x^2-8x$
 14) $14x^2y^2-5x^3y-8xy^3$ 15) $-3x^3y^3-15x^3y^2+2xy^4+10xy^3$

נושא: כפל דו איבר בדו איבר – חוק הפילוג המורחב

תרגיל 10: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, היעזרו בחוק הפילוג המורחב, כנסו איברים אם אפשר.

1) $2x(2-3x)+(5-4x)(2x-1)=$	2) $(3b-3)(2-b)-3b(6-4b)=$
3) $(2a-3)(3a-5)+(2a-4)(2-3a)=$	4) $(5x-y)(4x+y)+2(4x-4y)(x-y)=$
5) $(6x-1)(5x+1)-(3x-5)(4x+2)=$	6) $3(x-y)(2x+y)-2(3x-4y)(x-y)=$
*7) $(3x^2-t)(3t+2x)-(3t^2-3x^2)(5-x)=$	8) $3(x-y)(x-8)-x(5-x)=$

פתרונות: 1) $-14x^2+18x-5$ 2) $-9b+9b^2-6$ 3) $-21a+7$ 4) $28x^2-27xy+7y^2$ 5) $18x^2+3x+9$ 6) $11xy-11y^2$
7) $3x^3-18t^2+9x^2t-2xt+3t^2x+15x^2$ 8) $2x^2-29x-3xy-24y$

נושא: כפל רב איברים – חוק הפילוג המורחב

תרגיל 11: פשטו את הביטויים האלגבריים הבאים, היעזרו בחוק הפילוג המורחב, כנסו איברים אם אפשר.

<p>1) $(x-5)(x-2x^2-4)=$</p>	<p>2) $(3a^2+a-1)(a-8)=$</p>
<p>3) $(x-1)(x+2)(x-3)=$</p>	<p>4) $(2a-1)(3a-4)(3a-5)=$</p>
<p>5) $(2x-2x^2-6+5x^3)(2x-1)=$</p>	<p>6) $(3x-4x^2-6)(x^2-1-x)=$</p>

פתרונות: 1) $11x^2-2x^3-9x+20$ 2) $3a^3-23a^2-9a+8$ 3) x^3-2x^2-5x+6 4) $18a^3-63a^2+67a-20$ 5) $10x^4-9x^3+6x^2-14x+6$
6) $-4x^4+7x^3-5x^2+3x+6$